

ÅRSPLAN

Tusseladden
friluftsbørnehage
2026

Åpningstid:

7.00-16.30

Planleggingsdager:**Vår 2026:**

02. januar

24. april

15. mai

Høst 2026:

28. august

02. oktober

16. november

Vår 2027:

04. januar

05. mars

30. april

**Barnehagen har stengt
romjul og onsdag før
skjærtorsdag og to uker
sommerstengt:**

- 2026: Uke 30-31

- 2027: Uke 29-30

- 2028: Uke 29-30

Kontaktinformasjon:**Adresse:**

Slettaveien 60 og
Eidevegen 80,
9101 Kvaløysletta

Telefon:

960 09899

E-post:

heidi@tusseladden.com

Hjemmeside:

www.tusseladden.com

Grafisk utforming:

Jan Hallstensen, Digital
utvikling

Trykk: Skogvik Trykkeri

Om Tusseladden friluftsbarnhage SA

Hovedhuset ligger i Slettaveien 60 og her holder 3 avdelinger til: KJØLEN, HOL-LENDEREN og RAUTIND. I Eidvegen 80, Løkås fjæra, nedenfor rundkjøringa, har friluftsgruppene NORDTIND og SØRTIND base i egne lavvoer. Vi har også et fjærahus med kjøkken, garderober, toaletter og aktivitetsrom. En av lavvoene, ØRNFLØYA er tilrettelagt for 2-3 åringer når de er på tur i fjæra.

Foreldresamarbeid

Barnehagen jobber med et inkluderende barnehagemiljø for alle barn, og det er også viktig i samarbeidet mellom barnehagen og foresatte. Samarbeidet skal være preget av respekt, åpenhet, mot, anerkjennelse, tillit og gir best utbytte ved gjensidig dialog. I barnehagen skal alle foreldre og barn bli sett, møtt, hørt og inkludert. Foreldrene får informasjon om barnets hverdag, kan få råd og veiledning knyttet til barns trivsel, utvikling og læring og kan forvente gode planer og informasjon om pedagogisk praksis i barnehagen. Foreldrene gir informasjon til barnehagen om alle forhold som kan påvirke barnets hverdag. De følger med på informasjon fra barnehagen, respekterer regler og rutiner, deltar på foreldremøter, utviklingssamtaler og følger opp avtaler og tidsfrister. Barnehagen holder besøksdager for nye barn og foreldre på våren hvor foreldrene deltar sammen med barna. Det avholdes ett til to foreldremøter årlig på avdelingene, og alle foreldre tilbys en til to samtaler i året. Ved behov tilrettelegger vi for flere.

Styre og samarbeidsutvalg

Barnehagen er organisert som et samvirkeforetak og eies av de foreldre som til enhver tid har barn i barnehagen. Barnehagen har et styre, foreldreråd og et samarbeidsutvalg. Foreldrerådet består av alle foreldrene i barnehagen og skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til et trygt og godt barnehagemiljø. Samarbeidsutvalget består av to foreldre og to ansatte og er med i drøftinger av viktige saker, og vedtar blant annet barnehagens årsplan. (Barnehageloven § 4)

Ansatte

Det er ansatt 10 pedagoger og 9 assistenter/fagarbeidere i barnehagen, noen i graderte stillinger og ressurs stillinger. I tillegg er det daglig leder på heltid, assisterende daglig leder og spesialpedagog på deltid. Vi har egen kjøkkenassistent som lager mat tre dager i uken. Barnehagen har 25 medarbeidere, fordelt på ca 22 årsverk. Barnehagen er også lærerbedrift, og har lærer i barne og ungdomsarbeiderfaget. Vi er UBIT barnehage, som gjør at vi har tett samarbeid med universitetet, og tar imot studenter fra barnehagelærerutdanningen. Aldersspennet i personalet er fra 19-72 år, og vi har i dag 5 menn i arbeid hos oss. Personalet har god kompetanse innenfor friluftsliv, kunst, forming og naturfag samt medarbeidere med videreutdanning innenfor ledelse, veiledning, IKT, språk, motorisk utvikling og samisk kultur og tradisjoner.

Barnehager står under sterkt press.

2025 har vært et krevende år for hele barnehagebransjen og vi står fortsatt i et sterkt press.

Økonomisk press der mange private barnehager sliter med underskudd på grunn av lav finansiering og vanskelige økonomiske forhold over år som får konsekvensen som kutt i kvaliteter som aktiviteter og bemanning. Søkertall til utdanningen er en katastrofe for profesjonen på landsbasis og det blir desto viktigere å arbeide for å trygge tusseladden som arbeidsplass og som en barnehage med høy kvalitet. Styret og Samarbeidsutvalget arbeider sammen med de ansatte for å lage bærekraftige tiltak for å møte de utfordringer vi står i. Arbeidsmiljøundersøkelse og foreldreundersøkelse viser at det er høy trivsel og viser områder som barnehagen må arbeide videre med. Dette arbeidet jobbes det med videre i 2026.

Tusseladden har klart og opprettholde god pedagogbemanning og fått personal i alle stillinger, likevel opplever vi at det ved sykdom i perioder kan være vanskelig å få tak i vikarer. Vi opplever generelt god søkermasse til barnehagen og det er gledelig med mange søsken som søker plass.

Barnehageloven (2025) har et sterkt fokus på barns rettigheter og det psykososiale barnehagemiljøet, dette vil være gjennomgående for alt arbeid i vår barnehage også i 2026. For å skape et best mulig barnehagemiljø er det grunnleggende at samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet er godt. Sammen kan vi skape det beste resultatet for vår barnehage.

Barnehagen har et tett samarbeid med IBID (Ideelle barnehager i dialog) som

er et samvirkeforetak som eies av 32 private ideelle barnehager i 7 ulike fylker. Barnehagene er selvstendige enheter, men gjennom IBID har vi et nettverk som samarbeider om veiledning, kompetanseheving, tilbud, men også gir oss gode økonomiske avtaler. Medlemsbarnehagene i IBID er ideelle ikke-kommersielle barnehager. Vår definisjon av ideelle barnehager er barnehager som er godkjent som skattefri institusjon etter skattelovens § 2-32. Det vil si at det ikke kan tas ut utbytte av driften i noen ledd, og at barnehagene ikke har erverv som formål. Barnehagene drives av foreldrebetaling og offentlig tilskudd og alle inntekter til barnehagene går til å utvikle gode tilbud til barn og foreldre.

Barnehagen jobber for tidlig innsats og for å fremme, opprettholde og forebygge trygge og gode oppvekstmiljø for barna. Vi har derfor et godt samarbeid med andre instanser som Pedagogisk, psykologisk tjenesten (PPT), Tromsø Kommune, Barnevern, Helsestasjon, Universiteter og nærskoler som kan bidra med råd, veiledning, opplæring i nært samarbeid med hjemmet.

Tusseladden friluftsbarnhagen er en lærende organisasjon og ser verdien av å ha studenter fra ulike tverrfaglige profesjoner. Vi har et spesielt tett samarbeid med barnehagelærerutdanningen gjennom å være universitetsbarnehage, og har flere ansatte med videreutdanning i veiledning som tar imot studenter gjennom året.

Av
Heidi
Buvang

Barnehagehverdagen- fra barnehage-start til skolestart

Tilknytning er et begrep som brukes for å beskrive hvordan barn tidlig i livet utvikler relasjoner og knytter seg følelsesmessig til nære omsorgspersoner. Barns behov for tilknytning er like grunnleggende som deres behov for mat, drikke og søvn. Små barn har og et grunnleggende behov for trygghet, forutsigbarhet og stabilitet. Trygghet og tilknytning er grunnlaget for all utvikling, lek og læring og viktig for oss i arbeidet med barna og foresatte gjennom tiden i barnehagen.

Barnehagen har utarbeidet en egen veileder med fokus på samarbeid mellom foresatte og barnehagen, om barnas overganger gjennom barnehageperioden, og hvordan dette skal gjøres med fokus på barnas behov for trygghet, forutsigbarhet og stabilitet. Veilederen er et arbeidsverktøy for personalet i møte med barna gjennom hele barnehagetiden

Ved oppstart i barnehagen er målet:

- Den tilpasses hvert enkelt barns behov i samarbeid med barnets foresatte.
- Alle som jobber i barnehagen gir barna trygghet gjennom god omsorg
- De ansatte har kunnskap om tilvenning og tilknytning
- Barnehagen har gode rutiner
- Alle barna har sin kontaktvoksen og opplever trygg og god tilknytning til minst en voksen i sin gruppe.
- Foresatte har tillit til barnehagen og personalet, og opplever det trygt å levere.
- Barnehagen har utvidet tilvenningsperiode, til 5 dager
- Barnehagen tilrettelegger for besøk før oppstart ved ønsker og behov.

Ved overflytting mellom avdelinger er målet:

- Barnehagen bruker tid på tilvenning før overflytting
- Barna forberedes
- Personal på aktuell avdeling kommer på besøk og blir kjent
- Alle barna får ha med en venn
- Trygge voksne flytter over sammen med barna.
- Overflytting skjer iløpet av mai/juni
- Barna skal være etablert i ny avdeling før ferieavvikling

For overgang barnehage/skole er målet:

- Barna i barnehagen er det siste året i barnehagen «Tusser», de har egen klubb med skoleforberedende temaer og prosjekter (eks: tall, bokstaver og trafikkopplæring).
- Barnehagen skal legge til rette for å skape en trygg og god overgang til skolen i samarbeid med foresatte.
- Barnehagen er med i nettverk på Kvaløya med samarbeid mellom barnehage- skole der ulike aktiviteter skal gi barna erfaringer, kunnskap og ferdigheter slik at barna har et godt grunnlag og motivasjon for å begynne i skolen.
- Barna deltar på vennskapsgrupper på tvers av barnehagene som skal begynne på skolen sammen. Her er målet at de skal bli kjent med hverandre, skolen og nærområdet. Vennskap, lek og læring er fokus i disse gruppene, og det gjennomføres til sammen 6 treff på våren.

Et godt og trygt barnehagemiljø

Den nye barnehageloven kapittel 8 omhandler det psykososiale barnehagemiljøet og hvordan barnehagen skal jobbe forebyggende mot null-toleranse for krenkelser. Loven skal sikre at alle barn har et godt og trygt barnehagemiljø. Barn som opplever krenkelser som f. eks mobbing og utestengelse, skal bli tatt på alvor.

Barnehagen har noen konkrete verktøy som hjelper oss i systematiseringen av arbeidet;

- kontaktbarometer som gjennomføres minimum to ganger i året på alle avdelinger
- observasjoner i hverdagen som gir skriftlig grunnlag for barnesamtaler
- barns medbestemmelse i hverdagen
- barnesamtaler for de eldste.
- systematisk observasjon i utetiden
- utviklingssamtaler; foreldremøter
- fellesarrangementer for barn og foresatte

Barnehagen skal jobbe systematisk. Dette gjør vi gjennom at ansatte har god kunnskap om sosial kompetanse, at du som voksen vet når du skal lytte-, anerkjenne og handle ut fra situasjonen. Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt, skal barnehagen snarest undersøke saken. Barnehagen vil undersøke saken og sette opp en samtale for å diskutere undersøkelsene, se på tiltak som kan settes inn og vurdere om aktivitetsplikten inntreffer og det skal opprettes en skriftlig plan

for arbeidet videre. En skriftlig plan skal inneholde en problemstilling, tiltak som kan løse saken, når tiltakene skal gjennomføres, hvem som gjør hva og når planen skal evalueres.

Samarbeid mellom barnehagen og hjemmet er viktig i dette arbeidet. Hvis barnet hjemme forteller om en krenkelse, skal det meldes til barnehagen. Slik kan vi sammen sikre at barna har et godt psykososialt miljø i barnehagen. Hos oss skal alle oppleve at de har en positiv plass i fellesskapet.

Barnehagen vil barnehageåret 2026 jobbe videre med følelsesregulering hos barn gjennom følevennhjulet. Gjennom boka «Felix har følelser» (2024, Mjelde, Billett, frisk forlag) skal vi jobbe systematisk med å bli kjent med alle primærfølelsene våre og hva som skjer i kroppen når vi er redd, sint, trist eller glad. Gjennom følelsene skal vi gi barna verktøy til å forstå egne følelser og sette ord på dem.

Barnehagen skal også jobbe systematisk med prosessen fra melding om en situasjon og flyten i prosessen slik at det ikke oppstår ugrunnet opphold for barnet når det er en bekymring rundt barnet. Det jobbes også godt med medbestemmelse, medvirkning og samarbeid i barnehagen gjennom ulike verv og kontaktpunkter med foreldrene.

Pedagogisk grunnsyn og satsings- områder i 2026

Vår visjon: Tusseladden; en unik friluftsbarnehage

Å være ute i naturen mener vi gir unike opplevelser for barn og voksne. Naturen gir barna mest- ringsopplevelse ut fra deres egne forutsetninger, og bidrar til økt motivasjon for læring. Barns lek ute stimulerer deres helhetlige utvik- ling, det beriker deres fantasi og krea- tivit. Det er mye å utforske og undre seg over sammen, og fellesopplevelser gir grobunn for godt samspill. Det er i tillegg holdningsskapende å bli kjent med, og trygg på naturen.

I 2026 vil vi ved siden av vi- sjonen vår, ha følgende fokus:

1. Språkforståelse og språkkom- petanse

Bruk av språket er avgjørende for barnets utvikling på mange om- råder. Barnehagen har fokus på enkeltbarnets utvikling og setter inn tiltak som styrker språkmiljøet for barnet og barnegruppen. Fokus på lesing for barna i hverdagen, og tilgjengeligheten av bøker for barn. Ved å jobbe systematisk og aktivt med språklige ferdigheter er målet å øke barns sosiale kompetanse og deltagelse i lek.

2. Lekens egenverdi

Vi vil styrke leken som arena for mestring og læring. Fokus på læringsmiljøet, den voksne som «steller rommet» og som er virksom sammen med barn i lek.

3. Kunst, kultur og kreativitet

Vi vil fortsette arbeidet med Kunst, kultur og kreativitet gjennom ulike prosjekter gjennom året. Vi intro- dusere ulike typer kunst og ulike materialer fra forskjellige kulturer, for å inspirere barna i sitt kunstut- trykk. Fokus på å bruke naturmate- rialer og la barna bruke sin kreativi- tet ute og inne.

4. Kroppen min

Gi barna kunnskap om egen kropp, følelser og egne grenser- kroppsre- gler. Vi jobber både for at barna skal

være fysisk aktive gjennom barnehagehverdagen, men også fysisk aktivitet med høy intensitet der de blir andpustne.

5. Bærekraft

Vi jobber med økologisk hagebruk og bærekraftig utvikling for å skape gode vaner som gir bærekraftige handlinger. Skape gode verdier og holdninger ved å bli kjent med naturen, skape eierskap til den og gode følelser slik at barna ønsker å ta vare på den.

6. Matglede-matlaging, høsting og sanking

Skape matglede ved å ha fokus på hele måltidet, at det skal se innbydende ut, vi spiser sammen, sender til hverandre og gjør måltidet til mer enn bare å bli mett i magen. Bruke kjøkkenhagen og skogen til å sanke og høste bær og grønnsaker.

7. Barnehagens psykososiale miljø

Alle skal oppleve å ha en trygg hverdag, og alle skal ha en positiv plass i fellesskapet.

8. Mangfold og toleranse

Gjennom tett foreldresamarbeid, arbeid med barneaksjonen FORUT, og fokus på andre kulturer, språk og levesett, vil vi jobbe med å skape toleranse, interesse og respekt for hverandre og andre mennesker.

9. Samiske kulturen

Vi ønsker å løfte den samiske kulturen i hverdagen gjennom hele året. Ha tilgjengelig lesemateriell og fortellinger, musikk og joik, rekvisitter og språket i hverdagsmøter.

10. Barns medvirkning

Barns rett til medvirkning. Gjennom barnesamtaler, barnemøter, ide-myldring, og ved å aktiv følge barns initiativ og spørsmål i hverdagen sikre barns rettigheter til å bli sett og ta hensyn til barnets beste.

11. Likestilling

Fokus på likestilling i det pedagogiske arbeidet, gi barn like muligheter til lek og medbestemmelse. De voksne er gode rollemodeller og virksomme i barns hverdag.

12. Anerkjennende kommunikasjon

Anerkjennende kommunikasjon i vår barnehage, se og møte hverandre med forståelse gjennom å bli sett, lyttet til og tatt på alvor. Jobbe med følelser og hjelpe barn til å regulere følelsene sine med trygge voksne. Voksne som lytter, anerkjenner og handler.

13. Overgang barnehage-skole

Skolestarterne blir med i Tusseklubben i deres siste barnehageår. De samles en gang i uka for klubb, skoleforberedende aktiviteter, skøyteskole, toppturer og vann-tilvenning. Det siste halvåret før skolestart blir de med i vennskapsgrupper til de skolene de skal begynne i.

14. Foreldresamarbeid

Barnehagen skal jobbe systematisk med foreldresamarbeid på gruppe- og individnivå. Styret og SU er med å organisere flere kontaktpunkter for å styrke samarbeidet mellom hjem og barnehage.

Metoder for å fremme våre visjoner

For å fremme våre visjoner legger vi vekt på følgende arbeidsmetoder:

- Ha kontaktvoksen for hvert enkelt barn gjennom hele barnehagetiden
- Gruppedeling innen avdelingene og på tvers av avdelinger.
- Organisere alderhomogene aktiviteter for barna på tvers av avdelingene i tillegg til avdelingens aktiviteter.
- La barna være aktivt deltakende i valg av lekemiljø, type lek og lekevenn.
- Jobbe målrettet med vennskap og trivsel blant annet ved besøk på tvers av avdelinger, og lekegrupper hvor inkludering og vennskap er sentralt.
- Utstyre og organisere lekerommet slik at de fremmer barns språk og kreativitet. Lage temabokser for lek, og fokus på å ta vare på leker og rydde etter bruk.
- Bruke bokbussen aktivt til lån av bøker, tilgjengelige bøker til lese-muligheter for barna i hverdagen, visualisering i det daglige arbeidet med dagtavle, samling, bilder og konkrete.
- Bruk av rim, regler, bøker, lyd-lot-to, begrepsbruk, ASK (alternativ supplerende kommunikasjon) er noen av tiltakene.
- Målrettede aktiviteter med kompetente voksne.
- Være ute i all slags vær, delta i barnas lek, undre oss og oppleve naturen sammen med dem.
- Fortsette og videreutvikle de bærekraftige handlingene vi har tatt i bruk, som resirkulering, gjenbruk, kompostering, og reduksjon av plastforbruk.
- Ivareta barns spontane kreativitet ute, la barna få utforske og skape gyldne øyeblikk.
- Tett foreldresamarbeid - lytte- anerkjenne og handle sammen til det beste for barnet.
- Styrke foreldresamarbeidet med å øke antall kontaktpunkter med foreldrene med foreldrearrangementer som foreldrekafe på avdelingene og på tvers, flere arrangement i regi av SU, temakvelder.
- Gjennom boka «Felix har følelser» (2024, Mjelde, Billett, frisk forlag) skal vi jobbe systematisk med å bli kjent med alle primærfølelsene våre og hva som skjer i kroppen når vi er redd, sint, trist eller glad. Gjennom følelsene skal vi gi barna verktøy til å forstå egne følelser og sette ord på dem.
- Markere tradisjoner og høytider som barna i Tusseladden har med seg hjemmefra.

Kjølen

Barn: 9 barn, 1 år

Personale: Marte (pedagogisk leder), Bettina (barnehagelærer), Kjell (barnehagelærer), Dominika (assistent).

Base: Midtetasjen, inngang sør

På Kjølen er de yngste barna i barnehagen. Hovedfokuset vårt er trygghet og tilknytning. Vi skal gjennom dette bli godt kjent med barnehagen og hverandre, og har fokus på at både barn og foresatte skal føle seg velkommen og ivaretatt.

Det viktigste når det gjelder små barns tilvenning i barnehagen er å være bevisst på deres grunnleggende behov for trygghet, tilhørighet og forutsigbarhet. Samtidig skal de få være nysgjerrige og lekende utforskere. Oppstart i barnehagen dreier seg først og fremst om å bli kjent med de ansatte, omgivelsene og de andre barna.

Barns sosiale følelsesmessige evner utvikles ved at barnet får knytte seg til stabile voksne som reagerer sensitivt på barnets behov. Dette kalles for sosioemosjonell utvikling, og formes i nære relasjoner. Tilknytningsrelasjoner tidlig i livet er på en måte barnets grunnopplæring i «hvem er jeg, hvilken verdi har jeg og hvordan kan jeg være sammen med andre?». Hvert barn får sin kontaktsvoksen som holder et ekstra øye til barnet, og legger til rette for å skape en trygg relasjon mellom barnet og den ansatte.

Trygghet og tilknytning er ikke tilstrekkelig for at små barn skal utvikle seg positivt. Samspillet med voksne

må også være preget av stimulering. Små barn er genuint nysgjerrige og er hele tiden opptatt av å lære. Barn som er forankret i positive og trygge relasjoner til barnehagepersonalet, er bedre i stand til å flytte sin energi over på utforskning, mestring og læring enn utrygge barn. Etter hvert som vi blir kjent med hvert enkelt barn vil vi kunne oppdage hva de interesserer seg for. Vi vil legge til rette for å ta barnas interesser med i leken, barnets viktigste sosiale arena, som kan være med på å danne relasjoner og kan styrke barnets språkutvikling. Barn både imiterer hverandre, presenterer sine uttrykk for hverandre og bygger på hverandres lekende innspill. I leken kommuniserer barna med et undersøkende og fortolkende symbolspråk, som siden kan utvikle barnets verbalspråk.

Uterommet er også en viktig lærings- og utviklingsarena for de yngste barna. Det gir mulighet for ulike sanseopplevelser, motorisk utvikling og utforskning. Ved å legge til rette for gode uteopplevelser, gir man de yngste barna muligheter til å utvikle seg både fysisk og mentalt i et levende og engasjerende miljø.

Vi følger barnehagens årshjul og tradisjoner, og legger til rette for aktiviteter som svarer med barnas utvikling.

Hollenderen

Barn: 11 barn (født i 23-24-25)

Personale: Tina (pedagogisk leder), Kjell (barnehagelærer), Tom Kristian (barne- og ungdomsarbeider), Palmira (fagarbeider), Sasha (fagarbeider), Sissel (barne- og ungdomsarbeider)

Base: Midtetasjen i Slettavegen 60, inngang nord.

På Hollenderen jobber vi aktivt for å skape en trygg og god tilværelse for alle barna, vi har en blandet gruppe med barn født i 2023-2025. De eldste barna får god erfaring med selvstendighetstrening, samt hjelpe de yngre barna. Hovedfokuset vårt fremover blir sosialt samspill, språk, lekekompetanse, følelser og utetid.

Vi i personalet skal være tilstedeværende for hvert enkelt barn, målet er at alle barn skal få erfare og utvikle gode samspill med andre barn og de ansatte. Vi arbeider aktivt med å tilrettelegge for alle barna ut ifra deres utviklingsnivå, og bygger videre på dette. Det er viktig for oss med en god tilbakemeldingskultur oss i mellom og et godt samarbeid mellom oss og hjemmet.

For at alt dette skal opprettholdes følger vi faste rutiner, men med endringer etter barnets behov. Det er også viktig for oss at vi er trygge voksne både for hverandre, barna og foresatte.

Vi har stort fokus på HMS og tilpasser både avdelingen og uteområdet slik at det er trygt for barna og ferdes der. Vi drøfter jevnlig hva som er trygt og utrygt.

Sikkerhet på tur er også viktig for oss, her bruker vi vest som har telefonnummer til barnehagen, samt logo og barnets navn, turlister med navn, tlf og annen informasjon, førstehjelpsskrin og avdelingstelefon.

Barnehagelovens kapittel 8 §41-43 omhandler barnehagens psykososiale miljø, mobbing og krenkende adferd. Her er det nulltoleranse for mobbing, utestenging og krenkende adferd. Det er vi forpliktet til å jobbe med i barnehagen. I barnehagen og på Hollenderen skal det være et trygt og godt barnehagemiljø! Rammeplanen trekker også dette frem: "Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider med samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser" (Rammeplanen for barnehagen 2017, s.11).

Rautind

Barn: 16 barn, (2022 og 2023)

Personale: Hege (pedagogisk leder), Maria (barnehagelærer), Anne Kristine (fagarbeider), Kathrin (fagarbeider), Thea (assistent), Emma (lærling).

Base: Underetasjen i Sletta-vegen 60.

På Rautind har vi fokus på sosialkompetanse. Sosial kompetanse er evnen til å fungere godt i en gruppe med andre mennesker. Det innebærer å kunne kommunisere, samarbeide, løse konflikter, forstå sine egne og andres følelser. Personalet har fokus på å være støttende og anerkjenne barnas følelser og hjelpe de med følelsesregulering når de har behov for støtte. Barne-

hagens mål er at barna skal få en god grunnmur for å utvikle sosial kompetanse. Noe som vil gi dem et godt utgangspunkt for videre skolegang og livet generelt.

I Barnehageloven kap. 8 står det at vi skal ha fokus på barns psykososiale barnehagemiljø, mobbing og krenkende adferd. Det betyr at vi er forpliktet til å jobbe med dette. Alle barn skal ha det trygt og godt i barnehagen. Dette gjør vi i tett samarbeid med barnas foreldre. Vi jobber for at alle skal ha en venn, noen å leke med, trives og føle seg vel på Rautind. Derfor jobber vi aktivt hver dag med å fremme positive opplevelser og godt samspill mellom barna. Vi har erfart at små barnegrupper inne og ute bidrar til å knytte gode relasjoner mellom barna. I små lekegrupper er det som oftest enklere for barna å finne ut av lekereglene og samspill med andre. Når leken får gode vilkår, kan nye relasjoner og vennskap bygges. Vi bruker kunstrommet og dramarommet ofte og her får barna utforske sine kreative sider gjennom ulike prosjekter og lek. Gjennom å ha samlingsstunder skaper vi ett fellesskap og bruker rim og regler med konkreter, eventyr, boklesing og sanger med bevegelse som skaper mye glede og god stemning.

Måltider er en fin arena for gode samtaler med barna, de får øve seg på å lytte til ande og vente på tur. Barna får øving i å smøre selv og være delaktig i å dekke bordet. Under måltidene har vi den gode

samtalen i fokus, og å lese bøker.

Barnehagen har ekstra fokus på høytlesning og bøker i 2026. Vi knytter Rautinds fokusområde på, og bruker også bøker som verktøy i arbeidet med følelsesregulering og sosial kompetanse. Ved å lese høyt for barna stimuleres språkutvikling, barns nysgjerrighet og fantasi. Barnehagen har jevnlig besøk av Bokbussen, så vi kan tilby ett variert utvalg av litteratur. Vi leser i samlingsstunder, ved måltider, i mindre grupper og med enkelt barn i løpet av dagen. For å bli bedre kjent med bøkene tegner vi ut fra det vi har lest, dramatiserer og forteller med konkrete.

I barnehagen møter barna både tydelige rutiner og trygge rammer. Dette gir forutsigbarhet i hverdagen og hjelper barna til å finne ro, slik at de kan rette oppmerksomheten mot lek, utforskning og læring. Når barna vet hva som skal skje, skaper det trygghet – en viktig forutsetning for trivsel og utvikling.

Samtidig legger vi stor vekt på å ivareta barnas nysgjerrighet og romme

det spontane. Uventede muligheter, små øyeblikk og nye utfordringer gir barna verdifulle erfaringer og bidrar til utvikling av sosial kompetanse, fleksibilitet og mestring.

Nærmiljøet, skogen og fjæra er viktige læringsarenaer for oss, og vi drar ofte på både planlagte og spontane turer. Derfor har barna på Rautind alltid med seg sekk i barnehagen – slik at vi når som helst kan gripe dagen og bruke omgivelsene rundt oss til lek, læring og fellesskap

Vi legger vekt på varierte aktiviteter ut fra rammeplan, barnehagens årsplan og barns medvirkning. Personalet er aktivt deltagende med barna og fanger opp hva barna interesserer seg for. Slik får vi barns medvirkning inn i det daglige, aktiviteter og ukeplaner.

På Rautind er vi så heldig å ha Emma som lærling i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Pedagogisk leder er også praksislærer for universitetet i Tromsø, og det vil i perioder være studenter inne fra barnehagelærerutdanninga.

Nordtind

Barn: 18 barn, 3-6 år

Personale: Ingvild (pedagogisk leder), Ulrik (barnehagelærer), Gabriel (assistent), Mona (støttepedagog), Silje (fagarbeider), Per (barne- og ungdomsarbeider).

Base: Blåmann lavvo (skolestarterne, f: 2020) og Trehørningen lavvo (4-åringene, f: 2021)

Nordtind er den ene friluftsgruppa i barnehagen vår. Vi har dette året 7 skolestartere og 11 barn som er 3-4 år.

Vi fordeler oss aldershomogent mellom lavvoene vi disponerer. Selv om vi har hver vår lavvo, vil gruppene samarbeide tett og barna kan gå mellom lavvoene, i frilek eller planlagte aktiviteter som er knyttet opp mot

tema til barnehagens årshjul og satsningsområder.

Nordtind disponerer fjærahuset to dager i uka, og her blir det temaarbeid, gruppedeling og kreativ utfoldelse på tvers av gruppene. Vi kan lage mat på storkjøkkenet og vi har et eget skap med formingsutstyr når vi gjør prosjekter. Det store fellesrommet inviterer til fysisk aktivitet og kroppslig utfoldelse.

Vi deler barna i mindre lekegrupper, gjerne inne i lavvoen eller vi går på turer med mindre gruppe barn. Har vi fjærahuset som base, deler vi gruppa inn i inne og ute gruppe slik at vi frigjør plass til de barna som er inne til den viktige leken. Barna kan oppdage og bygge nye vennskap, når leken får gode vilkår. Når vi deler opp gruppa, gir vi mer rom for spontanitet eller vi kan fordype oss i temaer og aktiviteter.

Barnehagelovens kapittel 8 §41-43 omhandler barnehagens psykososiale miljø. Her inngår nulltoleranse for mobbing, utestenging og krenkende adferd. Alle barna skal ha det trygt og godt mens de er i barnehagen. Barna skal få oppleve vennskap, trives og føle seg vel. Hver dag jobber vi med å fremme positive opplevelser og godt samspill mellom barna. Dette gjør vi i et tett samarbeid med barnas foreldre.

Vi liker å holde på med små og store prosjekter som er tilpasset årstiden vi er i og barnehagens eget årshjul. Det kan være å smi med kniv i den samiske lavvoen, snekring i naustet, planting og potetsetting, vanntilven-

ning eller vi høster av naturen. Vi er også opptatt av gjenbruk og ofte finner vi noe i fjæra som kan bli til noe nytt og spennende.

På Nordtind har vi fokus på språkstimulerende aktiviteter og vi ønsker at språkmiljøet vårt skal være rikt og varierende. Vi låner nye bøker en gang i måneden når vi besøker Bokbussen. Vi leser bøker for barna daglig. Vi har vår egen sangkoffert med sangkort, rim og regler som vi bruker i samlinger. Vi har dagtavle med bildekort som visuell støtte til det vi skal gjøre den enkelte dagen.

Naturmaterialer er noe vi har stor tilgang på og som alltid har vært brukt i barnas lek. Vi ønsker å lære barna verdien i å ta naturen i bruk på en positiv, utforskende og fantasifull måte. Dette ser vi inspirerer barna og de utvikler god fantasi i leken sin og må øve seg på å samarbeide.

Om vinteren går vi på ski. Personalet deltar aktivt med skilek og motiverer barna til å føle på mestring. I det øyeblikket mestring skjer, blir det så gøy å gå på ski. I Rammeplanen for barnehagen står det under fagområdet «kropp, bevegelse, mat og helse» at barnehagen skal legge til rette for at barna skal få oppleve bevegelsesglede, få oppleve motivasjon og mestring utfra sine egne forutsetninger. Vi er så heldige å ha det store jordet ved siden av barnehagen som om vinteren blir forvandlet til skiarena. De siste årene har vi hatt stor glede av egen skøytebane i fjæraområdet vårt.

Sørtind

Barn: 18 barn, 4-5 år

Personale: : Lena (pedagogisk leder), Torunn (barne- og ungdomsarbeider), Christina (assistent frem til sommeren 2026) Dominika (assistent fra mars 2026), Per (barne- og ungdomsarbeider)

Base: Løkåsfjæra - (Trehørningen-lavvoen - 5 åringene (Tussene, f: 2020), Ørnfløya - 4 åringene (Ole Brum, f: 2021))

Sørtind vil for barnehageåret 2025-26 være en 4-5 års avdeling, med base i 2 av lavvoene i Løkåsfjæra. 18 barn på Sørtind, og vi vil fordele oss aldershomogent. Sørtind disponerer fjærahuset to dager i uken, og her blir det fellessamlinger, temaarbeid, kreativ utfoldelse og gruppedeling på tvers av lavvoene. Barnehagen har dette året særlig fokus på kapittel 8 i barnehageloven som omhandler barns psykososiale barne-

hagemiljø, mobbing og krenkende adferd. Her er det nulltoleranse for mobbing, utestenging og krenkende adferd.

I barnehagen og på Sørtind skal det være et trygt og godt barnehagemiljø! I arbeidet for å skape et best mulig barnehagemiljø for barna, er det grunnleggende at samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet er godt.

Alle skal ha en venn, trives og føle seg vel i barnehagen. Vi jobber daglig med å fremme det positive i kommunikasjon og samspill mellom barna. Barna blir sett og hørt og får gode opplevelser som er med på fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

Sørtind vil i tillegg ha fokus på eventyr, med ulike sjangrer og ulike fortellerteknikker, friluftsglede med fysisk fostring og i tråd med kapittel 8, så vil vi også ha fokus på vennskap og relasjoner.

Hvordan skal vi så fremme dette gjennom året? Det skal vi gjøre med støttende og tilstedeværende voksne, som er tilstedet i dagen sammen med barna, lytter, utforsker, leker og lærer sammen med dem. Det skal være trygge voksne som støtter barna i samspill, barna skal få oppleve vennskap og de skal lære å kunne ta andres perspektiver når det kommer til handlinger, følelser, opplevelser og meninger.

Barna skal få erfare og mestre ulike underlag knyttet til ulike årstider, og vi vil ta tilbake regellekene der vi leker haien kommer, rødt lys og det

vil være stasjonstrening både inne på fjærahuset og i vårt utemiljø. Vi skal lytte til eventyr, og skape våre egne bilder. Barna skal få erfare ulike fortellerteknikker knyttet til samme eventyr, og vi vil bruke biblioteket som ressurs.

Livet i fjæra og i lavvoene inviterer til friluftsliv og friluftsglede. Det er en viktig del av oss i barnehagen, og en stor del av barnehagens fokusområde og hvordan den er bygd opp.

Noe av det viktigste for barns utvikling er LEKEN! Området vårt i fjæra inviterer til mye fin og viktig lek. Vi deler området med Nordtind, og det vil gjennom dagen være muligheter også for å leke på tvers av gruppene. Vi har et samarbeid knyttet til aldershomogene grupper. Vi kaller dem Ole Brum klubb= 4 åringene, og Tusse klubb= 5 åringene. Med at vi jobber slik på tvers, vil det være mulighet for nye venner, noen å strekke seg etter, noen å ta ekstra hensyn til, gi og ta, dele og vise omsorg.

For og ettermiddagene er i hovedsak satt av til den frie leken, utelek og lek på tvers av avdelingene. Her ser vi også mulighet for å kunne jobbe/samarbeide mer i mindre grupper og med prosjekter. Vi kan fordele oss mer mellom lavvoene, på fjærahuset og bruke uteområdet. Vi har utelevering hver dag slik at Nord og Sørtind kan samarbeide om personalressursene på morran og også på ettermiddagen. Dette vil gjøre hverdagen mer trygg og stabil for barna.

Friluftsgleden er stor i fjæra vår og

vi er mye ute gjennom dagen. Vi liker oss på tur, og barna har egne tursekker hengende i lavvoen om vi plutselig har lyst å gå på en spontan tur en dag. Tussene gjennomfører 5 på topp (fjellturer) som er fast tradisjon i vår barnehage. Vi har også en egen gapahuk oppe i skogen (lysløypa) TUSSEHUKEN som vi besøker jevnlig. Leken er barnas væremåte og er den viktigste aktiviteten hos små barn. Derfor vil vi tilrettelegge for lek, hjelpe barna inn i lek, inspirere til ny lek og vi ønsker å være aktive med i barnas lek.

BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

Rammeplanen gir føringer for innhold i barnehagehverdagen og alle sju fagområder er med på å fremme barnehagens verdigrunnlag. Gjennom fokus på trivsel, utvikling og helse jobber barnehagen for implementering av arbeidsmåter som utgjør et pedagogisk arbeidsdokument for de ansatte i barnehagen.

Gjennom månedsplaner og ukeplaner blir barnehagens pedagogiske innhold planlagt, dokumentert og vurdert. Foreldrerådet, barnehagens styre og samarbeidsutvalg har også medbestemmelse i barnehagen innhold. Vi oppfordrer gjennom ulike møter og samtaler til å medvirke i det pedagogiske arbeidet.

Leken står sentralt i alle fagområdene og de fire dimensjonene

for bærekraft. Naturmiljø, sosiale og kulturelle forhold, politikk og økonomi har vi innlemmet i fagområdene våre som en del av arbeidet med å utvikle barnehagens bærekraftige håndtrykk. Gode vaner som gir bærekraftige handlinger utvikles videre sammen med personalet, barna og de foresatte.

ANTALL, ROM OG FORM

Barnehagen skal legge til rette for og synliggjøre sammenhenger for at barn kan utforske og oppdage matematikk i hverdagen.

Arbeidet med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. I rammeplanen står det at barn skal gjennom arbeid med antall, rom og form «oppdage og undre seg over matematiske sammenhenger» og «leke og eksperimentere med tall, mengde og telling og få erfaring med ulike måter på å uttrykke dette på» (RP 2017, s.53).

Vi er opptatte av at matematikken fins i leken, som en uttrykksform og i de aktivitetene vi gjør. Barna skal utvikle forståelse for de matematiske begrepene, og få kjennskap til ulike former, mønstre og rom gjennom hverdagsleken. Barn viser nysgjerrighet for tall, antall og telling tidlig i sin utvikling og barnehagen skal stimulere, undersøke og støtte barna i deres utforskning på deres premisser og deres språk.

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

"Det tidlige samspillet er avgjørende for barns språkutvikling. Når barnet føler seg trygg, bygges det relasjoner og barnet får egne erfaringer der lyder får en mening. Dette skjer gjennom blikk, ansiktsuttrykk, stemmen og gjensidig turtaking.

I løpet av sitt andre leveår har barnet en ordsputt, det forstår og produserer nye ord i stor fart. For de minste barna er derfor lek med språket veldig viktig i småbarnsfasen og en sentral del av hverdagen. Vi bruker sang, rim, regler og eventyr, og barna får utviklet språket på en spennende og utforskende måte.

Leken ute i barnehagens naturmiljø i fjæra og skogen, inspirerer barna til kreativitet og fantasi. Det oppstår rollelek og barna utvikler begreper og får utvidet sin språkforståelse. Derfor er uteområdet sentralt i barnehagens språkarbeid. Ved å jobbe systematisk og aktivt med språklige ferdigheter er målet å øke barns sosiale kompetanse og deltagelse i lek.

Flere avdelinger jobber med dag-tavle daglig, hvor barna får visualisert aktiviteter og samtalen styrkes. Foreldrene er viktige bidragsyttere for å skape et godt språkmiljø, og for å ivareta de ulike morsmålene vi har i barnehagen. Gjennom kvalitet i det daglige samspillet med barn og voksne styrker vi barnas språk og kommunikasjonsevne.

KROPP OG BEVEGELSE

Barn er kroppslig aktive fra de er små og uttrykker seg mye gjennom kroppen. Kroppsspråket er et språk som må leses av de voksne, spesielt når de er små. Ved sanseintrykk og bevegelse skaffer barn seg erfaringer, ferdigheter og kunnskaper på mange områder. Barn lærer om seg selv og verden gjennom aktiv bruk av kroppen og sansene og med god støtte fra trygge voksne. Barnehagen har derfor gjennom årstider variert fokus på fysiske aktiviteter for små og store.

Vi jobber både for at barna skal være fysisk aktive gjennom barnehagehverdagen, men også fysisk aktivitet med høy intensitet der de blir andpustne. På vinterhalvåret har vi egen skøyteskole (for de eldste) og skøytebane i fjæra og vi bruker lysløype i nærmiljø til skilek.

Sommerhalvåret er det mye turer ute i skog og mark, sykling, hinderløyper mm. Det er også tilpasset for de minste aktiviteter utendørs og innendørs som gir aktivitetsglede og lek med fokus på de grunnleggende bevegelsene som å krype, gå, rulle, krabbe, hoppe mm.

Barnehagen har fokus på barn og kropp gjennom å bruke et pedagogisk opplegg om kroppsregler. Målet er å snakke med barn om følelser, kroppen, grenser og private deler. Gjennom samtaler og refleksjon rundt bilder styrker vi barns evne til å sette ord og begreper på egen kropp og egne følelser.

MAT OG HELSE

Når vi er så aktive ute gjennom dagen er kosthold viktig for små og store. Vi jobber for å ha en god balanse mellom aktivitet, mat og hvile slik at barna skal klare å holde kroppen i gang og kunne delta på aktiviteter.

Å skape gode vaner som;
-å dyrke egen mat i vår kjøkkenhage,
-plukke bær og sopp i skogen,
-fiske egen fisk,
lærer barna hvor maten kommer fra og hvordan ressurser rundt oss kan brukes i matlaging.

Barna får være med å tilberede mat og spise sunn mat som er viktig for barnets fysiske og psykiske helse.

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Naturen ligger rundt oss på alle kanter i Tusseladden, og gir oss daglig eksponering av naturens mangfold. Barna får rom til å utforske og gjøre seg erfaringer med ulike fenomener og prosesser i naturen. Gjennom dette kan barna blant annet få oppleve de ulike værtypene

som oppstår i Nord-Norge, og samtidig erfare viktigheten av riktig bekledning når vi skal oppholde oss utendørs.

For å gi barna opplevelse

av mestring, forståelse og respekt for naturen legger vi til rette for forskning, lek og ulike aktiviteter. Barna får blant annet bidra i etablering og drift av egen kjøkkenhage. Med fokus på økologisk dyrking, vil barna kunne gjøre seg erfaringer rundt matproduksjon og oppleve hele prosessen fra «jord til bord». Den økologiske dimensjonen av bærekraft gjenspeiler å lære om ulike prosesser i naturen. Samtidig gir naturen et mangfold av opplevelser gjennom et helt år. Den kan gi inspirasjon til estetiske uttrykk og motoriske utfordringer. Personalet tar utgangspunkt i barnas nysgjerrighet og undring, og jobber med spørsmål som barna er interessert i ved hjelp av blant annet digitale verktøy.

Gjennom å benytte seg av digitale verktøy, kan man blant annet innhente informasjon samtidig som man legger til rette for at barna får en gryende forståelse av digital dømmekraft. Profesjonsfaglig digital kompetanse handler om å forstå hvordan digital teknologi påvirker oss og kan endre og utvikle innholdet i fagområdene, hvordan teknologien kan utvide praksisen til barnehagen, samtidig som det møtes med sunn skepsis og et kritisk blikk. Ved god profesjonsfaglig digital kompetanse i personalgruppa, og riktig bruk av digitale verktøy kan barn få erfaringer med ulike måter å oppleve aktiviteter på.

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Som friluftsbarnehage legger vi stor vekt på å bruke naturen og dens materialer for å utforske og å uttrykke oss. Hver årstid har sine særegenheter som vi lar oss inspirere av. Resirkulering, gjenbruk og naturmaterialer får nytt liv gjennom barnas kunstneriske uttrykk, og barna lærer å tenke kreativt og å bruke fantasien sin.

Gjennom små og store prosjekter og tema har vi blitt flinkere til å tenke over hvordan vi utnytter materialet som er rundt oss i naturen og materiell som for eksempel papp, korker, emballasjer som blir tilført oss via ulike leveringer. Vi setter også pris på ulike donasjon fra barnas hjem som vi kan gjenbruke og skape et nytt liv til i lek og aktiviteter.

Barnehagen bruker uterommet mye til skapende aktivitet, men har også tilrettelagt for dette innendørs. Vi legger til rette for at mindre grupper kan skape, utforske, utprøve og ha gode samtaler sammen. Vi er også opptatt av å lage felles opplevelser for hele barnehagen gjennom noe vi skaper sammen. For eksempel tradisjoner som høstmarked. Samarbeid med andre som nærscole, bokbussen, sykehjemmet er også viktige kulturbærere for oss.

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Barnehagen skal ifølge rammeplanen gi barna medvirkning i barnehagens hverdagsliv, og de skal gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer blir kjent med eget nærmiljø,

samfunn og verden.

Tusseladden er godt forankret i nærmiljøet på Kvaløya. Vi har et godt samarbeid med skolene, sykehjemmet, butikkene, bydelsrådet og barnehagene. Vi samarbeider ved markeringer og tradisjoner, og bidrar i fellesskap til verdiskaping, tilhørighet og mangfold.

Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene. (Rammeplanen s.57) Kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter er også en del av fagområdet.

Barnehagen gjør også bærekraftige valg, og vil gi barna en begynnende

forståelse for at gjenbruk, resirkulering, kompostering og reduksjon av plast kan vi gevinst for oss og samfunnet.

I nærmiljøet og på Kvaløya har vi en flott natur som vi i barnehagen benytter oss av gjennom alle årstidene. Det er fotturer til gapahuken, flotte skiturer, toppturer og isfisketurer. Dette i tillegg til det flotte området som vi omgir oss med i barnehagen og i vårt fjæraområde.

ETIKK. RELIGION OG FILOSOFI

«Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett.» (Rammeplanen s.54-55)

I Tusseladden har vi flere nasjonaliteter representert, både blant barn og personale. I dette mangfoldet ivaretar vi våre tradisjoner og markeringer, og feirer og markerer høytider og tradisjoner som er viktig for barn og personal som er representert hos oss. Eks. muslimsk id-feiring og navnedagsmarkering.

Relasjoner, respekt og forståelse for likheter og ulikheter er viktige ting vi jobber med i barnehagen. Deriblant jobber vi med Forut og internasjonalt arbeid for å få innblikk i ulike kulturer. Gjennom Foruts barneaksjon får barna innblikk i hvordan barn i andre deler av verden har det.

DANNING

Danning i barnehagen handler om å utvikle kunnskap, verdier og holdninger sammen, gjennom dialog – hvor alle anerkjennes som selvstendige mennesker med følelser og tanker i en felles prosess. For å ha gode dannelsesprosesser i barnehager er det viktig at de ansatte viser respekt for den kommunikasjonen som barna har og interesse for det de sier og uttrykker.

Ifølge rammeplanen skal barnehagen tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse. Vi skal støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet, verdsette ulike behov, meninger og perspektiver. I vår barnehage gjøres dette gjennom å være aktive og tilstedeværende voksne gjennom hele barnehagedagen. Vi støtter og anerkjenner barna og lytter til det de har å si. Hvert enkelt barn er viktig og har en betydning for barnehagehverdagen.

Det er et Afrikansk uttrykk som sier; «det krever en hel landsby for å oppdra et barn». Barnehagen har utarbeidet en mål og metodeplan som synliggjør hvordan vi praktiserer vårt verdigrunnlag.

MEDVIRKNING

Ifølge barnehagelovens § 3 har barn i barnehagen rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Barn er flinke til å uttrykke seg om hvordan de har det i hverdagen. Det gjør de gjennom verbalspråk, kroppsspråk, følelsesmessige uttrykk og mimikk. Det er barnehagens oppgave å fange opp hvert enkelt barns signal og ta det på alvor.

Barn må oppleve at deres handlinger, tanker og meninger blir anerkjent og kommer til uttrykk. For oss i barnehagen handler det om å se hvert enkelt barn. Lytte, forstå og hjelpe barnet. Barna i barnehagen er med på å påvirke sin hverdag gjennom å delta i planlegging, medvirke i egne prosjekter og lage egne regler for hvordan vi skal være mot hverandre.

Retten til å medvirke er ikke det samme som å bestemme, men vi skal løfte frem barns stemme og syn på saken. Gjennom bevisste ansatte som åpner for barn medvirkning.

MANGFOLDET OG DEN SAMISKE KULTURARVEN

Barnehagen skal være for alle, og skal være en trygg plass som gir barna grunnlag og mulighet for allsidig utvikling. I barnehagen skal barna blant annet lære om dansing, at vi lever i et mangfold og at vi respekterer alle som er rundt oss. «Alle barna skal føle seg sett og anerkjent for den de er» (Barnehageloven kap 1)

Rammeplanen for barnehager bygger på barnehageloven, og «Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale kon-

vensjoner som Norge har sluttet seg til, som FNs barnekonvensjon av 20 november 1989 om barns rettigheter og ILO-konvensjonen nr169 om urfolk og stammefolk» (Kunnskapsdepartementet 2017 s. 7)

Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosial og kulturelt fellesskap (Kunnskapsdepartementet 2017 s. 9)

Barnehagen skal også ivareta samiske barn og samiske barns rettigheter ut fra det mandat de har blitt gitt, både gjennom grunnloven, barnehageloven og ILO-konvensjonen.

Samene er Norges urfolk. De har særlige rettigheter, og vi har særlige forpliktelser til å ivareta samiske barn og gi de støtte til å bevare sitt språk, sin kunnskap og sin kultur.

Tromsø er et sjøsamisk område, og vi jobber på mange måter i tråd med rammeplanen knyttet til å ivareta samisk språk, kultur og tradisjoner. Vi har baser i lavvoer, og har mange rein som beiter i og på området rundt oss. Vi har nytte av alle årstidene, som er befestet gjennom vårt årshjul og mye utelek og bruk av naturen som lærings og mestringsarena er en del av vår identitet som friluftsbarnehage. Barnehagen vektlegger samisk språkuke, har aktiviteter knyttet opp mot samenes nasjonaldag i februar, og er på vei til å få implementert samisk språk, kultur og tradisjoner gjennom hele barnehageåret.

Friluftprofilen i Tusseladden friluftsbarnehage

Barnets alder: 1-2 år

Tema	Kunnskapsmål
• Bli kjent i nærområdet og nærmiljøet • Erfare ulike underlag • Opplevelsen: bruke alle sansene • Begrepsforståelse • Fugler: kråke, sjura, måse • Fisk: torsk, sei • Blomster: hestehov	• Beherske ulike grovmotoriske og finmotoriske ferdigheter ut fra alder og forutsetning • Stimulere begrepsforståelsen • Erfare ulike sanseopplevelser med de ulike elementer i naturen • Lære ulike sanger om dyr, fugler og fisk • Primærfarger (rød, gul, blå)

Barnets alder: 2-3 år

Tema	Kunnskapsmål
• Årstidene • Fugler: kråke, skjæra, måke, tjeld • Fisk: torsk, sei, laks • Dyr: rein, mus • Trær: gran, bjørk • Bær: blåbær, jordbær • Blomster: hestehov, løvetann • Livet i lavvoen • Bål: lære at det er varmt og skummelt. En må være forsiktig. • Bål: bære ved, næver, med på å tenne opp bål • Livet i fjæra: tanglopper	• Beherske mer grovmotoriske ferdigheter som å hoppe, rulle, klatre ol • Kunne skille mellom sommer og vinter • Sanger om dyr, fugler og fisk • Lære om de utvalgte dyr, fisker, fugler, blomster, bær og trær som er plukket ut under tema • Lære om primærfarger (rød, blå, gul)

Barnets alder: 3-4 år

Tema	Kunnskapsmål
• Årstidene • Fugler: Tjeld, stokkand, ærfugl, ørn • Fisk: Steinbit, sild, laks • Dyr: Elg, rein, mus • Trær: Bjørk • Bær: Krøkebær • Grønnsaker: Potet, gulrot, gressløk • Blomster: Smørblomst, løvetann • Bål: Mat på bål • Livet i fjæra: Tangsprell, krabbe • Pakke egen sekk m/mat og drikke. Ta av og på selv. • Skilek	• Introdusere skille mellom alle de fire årstidene • Gå med egen sekk • Intro for ski • Hygiene på tur • Lære om de utvalgte dyr, fisk, fugler, blomster, bær og trær som er i nærmiljøet • Primærfarger (gul, rød, blå)

Barnets alder: 4-5 år

Tema	Kunnskapsmål
• Årstidene • Fugler: Trekkfugler, snøspurv, svarttrost, storspoven • Fisk: Hyse, flyndre, ål • Dyr: Mink, ulv, bjørn • Innsekt: Gullbille • Trær: Selje • Bær: Tyttebær, multebær • Sopp: Fluesopp, kantarell, steinsopp • Blomster: Blåklukke, kløver, tromsøpalme • Naturvern • Bål: Tenne sammen med en voksen • Livet i fjæra • Pakke egen sekk. Ta av og på selv. • Kniv: Knivregler • Fargelære	• Registrere fuglearter i nærmiljøet • Lære om livet i fjæra og havet • Lære om naturvern og økosystem • Pakke og ta ansvar for egen sekk • Tenne bål sammen med en voksen • Lære om de utvalgte dyr, fisk, fugler, blomster, bær og trær som er i nærmiljøet • Spiselige og giftige sopper • Fargelære om sekundærfargene (grønn, lilla og orange) • Intro skøyter

Barnets alder: 5-6 år

Tema	Kunnskapsmål
• Årstidene • Stjernebilder • Fjellturer • Fugler: Småfugler, kjøttmeis, dompap, due, fluesnapper • Fisk: Uer, ørret, kveite, hai • Pattedyr: Nise, hval og sel • Rovdyr: Isbjørn, gaupe og jerv • Trær: Rogn • Bær: Bringebær, rognebær, rips, solbær • Blomster: Karve, tiriltunge, mari-kåpe, geitrams • Naturvern • Kano • Bål • Smi med egen kniv • Livet i fjæra • Vanntilvenning • Pakke egen sekk og bære selv	• Registrere fuglearter i nærmiljøet • Lære om livet i fjæra og havet • Lære om naturvern og økosystem • Pakke og ta ansvar for egen sekk • Tenne bål sammen med en voksen • Lære om de utvalgte dyr, fisk, fugler, blomster, bær og trær som er plukket ut under tema.

Metode, ressurser og utstyr

Metode	Ressurser	Utstyr
• Gruppedelinger • Lage temabøker • Aktive voksne • Samlingsstund • Utflukter • Observasjoner • Registreringsskjema • Samtaler • Digitale medier • Sansekort • Bøker og eventyr	• Biblioteket • Botanisk hage • Museum • Planetariet • Værvarslinga i Tromsø • Havet • Skogen • Polaria • Internett • Området på Finland • Løkåsfjæra • Tussehuken • Rebell	• Temperaturmåler • Måleinstrumenter • Forstørrelsesglass • Insektssuger • Bøker • Digitale medier • CD • Pulk • Ryggsekk • Soveposer • Lavvo med ovn • Kikkert

Yoga

Vår barne- og ungdomsarbeider Torunn har holdt på med barneyoga i 8 år. Dette barnehageåret får 5-åringene mulighet til å være med på yoga.

Yogaformen som brukes heter mediyoga for barn. Det er fokus på puste-øvelser sammen med bevegelser. Denne kombinasjonen mellom pust og øvelser kan løse opp spenninger og stress.

Vi øver på å vende oppmerksomheten inn i egen kropp. Ved å ha fokus på avslapping (meditasjon) kan man blant annet øke tålmodighet, selvfølelse og empati. Barna lærer seg å finne ro.

Svømmeopplæring

I Tusseladden har vi de siste årene søkt og fått midler fra statsforvalteren i Troms til å gjennomføre svømmeopplæring førskolebarna på Nordtind og Sørtind. Svømmeopplæring gjennomføres i opplæringsbassenget på Tromsøbadet. Bassenget er oppvarmet og med regulerbar vandedybde er det et godt egnet basseng for svømmeopplæring rettet mot barn i førskolealder. Det pedagogiske opplegget i bassenget strekker seg over en liten time. Opplegget har i første omgang som mål å gjøre barna trygge på å oppholde og å bevege seg i vann. Barna øver på å blåse bobler i vannet, tåle å få vann i ansiktet og dykke hodet under vann. Vi øver også på å flyte på rygg og mage, samt glide som en pil i vannet. Øvelsene i det pedagogiske opplegget vil ha en gradvis progresjon og vil tilpasses og ta hensyn til det

enkelte barns forutsetninger. Det er faste voksne fra personalet med som kjenner barna og som har tatt livrednerkurs og som har lang erfaring som instruktører i svømmeopplæring. På våren og i sommerhalvåret, legger vi tilrette for at barn som har lyst skal få mulighet for å bade i sjøen i fjæra som ligg i tilknytning til barnehagens uteområde. Vi bader da med eller uten bruk av barnehagens egne våtdrakter avhengig av temperatur. Vi praktiserer således svømmeopplæring både inne og ute. Ute setter vi i tillegg fokus på livredningsferdigheter, hvordan ta vare på deg selv og hvordan ta vare på andre.

Aktivitetsplan

JANUAR-DESEMBER 2026

MND	TEMA	AKTIVITETER	TRADISJONER
Januar	Snø og vann	Ski, snøaktiviteter, snøforming Forskjellige vannaktiviteter	Skilek og skøytebane
	Sola	Markere soldagen Lage snø- og islykter	Mandag 21. jan.: Vi markerer at sola er tilbake. med arrangementer for barna i Løkåsfjæra og huset.
	Svømming	Vanntilvenning for 6-åringene	Tussene deles i to grupper, vi er på Tromsøbadet
	Skilek	Fokus på skiferdigheter, kle på seg ski selv, gå på flatmark, mestre å reise seg opp, oppoverbakker og nedoverbakker	Skilek
	Foreldresamarbeid	Daglig kontakt. Bilder og planer på kidplan	Utviklingssamtaler-3 åringene
Februar	Samisk kultur.	Bhg synliggjør samisk kultur og kulturarv gjennom fokus på samisk språk. Dyr, tradisjoner, symboler og mat	Fredag 6. februar: Markere Samefolkets dag.
	Fisk	Lage og smake på fiskemat- fisketradisjoner	
	Foreldresamarbeid	Daglig kontakt. Bilder og planer på kidplan	Utviklingssamtaler-1 åringene
Mars	Skilek	Tussemesterskap på ski	Felles arrangement for alle
	Spor og sportegn. Registrering av trekkfugler.	"Registrering" av spor og sportegn Bli kjent med trekkfuglene rundt oss	
	Påske	Fokus på påsketradisjoner	Påskefrokost!
	Foreldresamarbeid	Daglig kontakt. Bilder og planer på kidplan	Utviklingssamtale barn som begynner på skolen til høsten
April	Spor og sportegn. Registrering av trekkfugler.	"Registrering" av spor og sportegn Bli kjent med trekkfuglene rundt oss	
	Forberedelser til økologisk dyrking	Såing, ordne veksthuset, klargjøre friland	
	Foreldresamarbeid	Daglig kontakt. Bilder og planer på kidplan	Utviklingssamtale barn som begynner på skolen til høsten
Mai	17. mai	Bli kjent med nasjonaldagen	17. mai-markering
	Fjæra og havet	Fuglelivet. "Registrering" av livet i fjæra	
	Overflytting og tilvenning	Besøke de avdelingene barna skal flytte til	Tilvenning og overflytting
	Foreldresamarbeid	Daglig kontakt. Bilder og planer på kidplan	

MND	TEMA	AKTIVITETER	TRADISJONER
Juni	Sommerfesten	Forberedelser til sommerfesten	Sommerfest
	Overgang barnehage/skole	Overnattingstur for tussene, kanopadling og topptur	Avslutning for skolestarterne. Første fjelltur for de kommende tussene
	Tilvenning	De nye barna inviteres på besøk i barnehagen	
Juli	Sommeraktiviteter Vannlek	Sommeraktiviteter på tvers av avdelingene	Sammenslåing mellom avdelingene i ferieavviklingen. Barnehagen stengt siste uke i juli, uke 30
August	Barn i fokus. Bli kjent med hverandre. Bli kjent i nærmiljøet	Gå på tur i nærmiljøet Bli kjent med barn og familien	Toppturer for tussene Tilvenning
	Foreldresamarbeid	Daglig kontakt. Bilder og planer på kidplan	Oppstartsamtaler nye foreldre Foreldremøter
September	Høsten	Lage saft, plukke bær, presse blader, jobbe i kjøkkenhagen	Høstmarked/Høstkafe
	Bli kjent i barnehagen og nærmiljøet	Gå på tur i nærmiljøet	Toppturer for tussene
	Friluftslivets uke	Soving ute i hengekøye/gapahuk/telt, lage mat ute, fyre bål mm. Uke 36 el. 37	Markere friluftslivets uke og ha fokus på utelivet i barnehagen
	Brannvernuke	Brannøvelser, slokkeutstyr, samtalekort, Bjørnis mm. Fast uke 38	Brannforebyggende arbeid
	Foreldresamarbeid	Daglig kontakt. Bilder og planer på kidplan	
Oktober	FORUT	Vi jobber med barneaksjonen til Forut og har temasamlinger der vi "lærer" om andre land, kulturer og levestett	Internasjonalt arbeid. FORUT kafe der vi samler inn penger til et godt formål sammen med barn og foreldre.
	Kroppen min	Lære begreper om kroppen, sette grenser for egen kropp. Vi jobber med samtalekortene	Markere FN dagen 24. oktober Halloween 31. oktober
	Svømming	Vanntilvenning for 6 åringene	
	Samisk språkuke	Fast uke 43	
	Foreldresamarbeid	Daglig kontakt. Bilder og planer på kidplan	Foreldremøter: Utviklingsamtale - 2 åringene og skolestarterne
November	Mørketid	Lage lykter, se på stjernebilder. Klippe ut stjerne bilder. Lage mørketidsrom	Mørketidsmarkering i barnehagen 21. november
	Svømming	Vanntilvenning for 6 åringene	
	Foreldresamarbeid	Daglig kontakt. Bilder og planer på kidplan	Utviklingsamtaler-4 åringene
Desember	Advent og jul Musikk Lys og mørke	Tenning av julegrana i fjæra og Slettavegen. Adventsamling og kalender. Lage julepynt/snølykter/bake julekake. Rampenisse.	Markeres i foreldrearrangement 14. des.: Luciafeiring i barnehagen

Lek

Leken har stor betydning for barnas utvikling. I vår barnehage får barna erfare og oppleve lek i et veldig variert miljø. Barnehagens lekemiljø ute og inne inviterer barna til å være kreativ i leken. Vi legger vekt på at barna skal få utvikle sin lekekompetanse gjennom rollelek med andre barn, og med støtte fra voksne legger vi til rette for at leken gis god plass i barnas hverdag. De voksne arbeider i retning av å skape gode og varierte lekemiljøer ute og inne som inspirerer leken. De voksne fungerer som tradisjonsbærere av regelleker som «haien kommer», «stiv heks» og «bjørnen sover». Dette er sosiale leker som skaper fellesskap og glede.

Lek er for barnet en frivillig aktivitet som barnet selv velger å delta i. Den er lystbetont og «på liksom». Derfor er også den frie leken viktig for barnet og den voksne må vurdere sin egen deltagelse i leken.

Når vi leker med språk får barna blant annet jobbe med ulike eventyr og historier, øvd på munnmotorikk ved å leke med sugerør og synge masse. Realfagslek skjer veldig mye i den daglige leken. Her er de voksnes rolle viktig, ved at vi setter ord på symboler og begreper. Sosial læring handler mye om å forstå andre enn seg selv.

Småbarnsavdelingene har lekeareal som er tilpasset de minste barna. Her får barna brukt sansene sine, ved å se, høre, og ta på ulike leker. De voksne

jobber mye på gulvet sammen med barna, som støtte i lek og som deltaker. Barna lærer best når de leker. Derfor fokuserer vi på å holde aktiviteter lekbetont. Vi fletter læringen inn i leken, ved blant annet å ha språkaktiviteter, realfags-lek og sosial læring.

Likeverd og likestilling

Rammeplanen sier at «barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.» (Rammeplan 2017. S.10)

I Tusseladden gir vi barna like muligheter, og barnehagens virksomhet bygger på prinsippet om likestilling og ikke - diskriminering.

Å gi barna like muligheter i leken, er viktig for å fremme likestilling i det pedagogiske arbeidet. Barna får velge aktiviteter og leker ut fra deres interesse uavhengig av kjønn. Alle barna blir sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskapet og i aktivitetene.

Personalet skal være gode rollemodeller, og vi er opptatte av barna skal oppleve at menn og kvinner har de samme oppgavene når det kommer til omsorg og oppdragelse fra barnet begynner i barnehagen til det begynner i skolen.

Mål og metoder i barnehagen

Gjelder for Tusseladden Friluftsbarnehage

Ankomst

MÅL	METODE
-Gjensidig positiv kontakt og informasjon mellom personalet og foreldre og barn - Personalet hjelper til å gjøre atskillelsen mellom foreldre og barn til en god opplevelse. -Barn og foreldrene skal føle seg velkommen i barnehagen	- Foreldrene følger barnet, tar kontakt med faste voksne og hilser på personalet. Det være i Slettaveien eller i fjæra. -Personalet hilser på både foreldrene og barnet
- Vi ønsker ved ankomst til barnehagen at foreldrene finner aktuell voksen for avdelingen og hilser på personalet. Det er viktig at vi har oversikt over hvem som er i barnehagen, og at vi mottar beskjeder og informasjon slik at vi kan tilrettelegge for en god dag for barnet. - Barnehagen fører informasjon i Kidplan - Personalet må være tilgjengelig slik at foreldre ser dem. - Vi ønsker at kontakten mellom personalet og foreldrene skal være godt.	

Morgenaktivitet

MÅL	METODE
-Alle barna starter dagen sammen med faste og kjente barn og voksne. -Gi barna en trygg og god start på dagen sammen med kjente voksne. -Knytte kontakt med andre barn som de kan skape relasjon og vennskap til og leke sammen med gjennom dagen	-Personalet tilrettelegger for flere rolige aktiviteter som barnet kan velge å delta i. -Dersom barnet trenger det hjelper personalet til med å knytte kontakter med andre barn.
Starten på dagen er viktig for at barnet skal få en fin dag i barnehagen. En rolig stund på morgenen er bra for barna. En bok, et eventyr eller en rolig stund med tegning, pusling, perlearbeid eller lignende gjør avskjed med foreldre lettere og barnet får «våkne» før det trer inn i aktiv lek med en eller flere andre.	

Av og påkledning

MÅL	METODE
-Barnet skal lære seg praktiske ferdigheter i forholdt til av og påkledning. -Garderobesituasjonen skal være lystbetont. -Barna skal lære å hjelpe hverandre og å vente på tur. -Barnet skal være med å avgjøre hvilke klær som skal kles på i forhold til vær og temperatur ute. Motivere til å klare selv -øve, prøve og mestre -Barna føler selvstendighet og ansvarlighet	-Personalet oppmuntrer barna til selvstendighet ut fra forventede ferdigheter. -Personalet organiserer barnegruppen slik at det ikke blir for mange barn i garderoben samtidig. -Personalet samtaler med barna om begreper som naturlig hører til i påklednings-situasjonen, samt været og hvilke klær som kles på. -Personalet hjelper barna å holde orden på plassen.

Starten på dagen er viktig for at barnet skal få en fin dag i barnehagen. En rolig stund på morgenen er bra for barna. En bok, et eventyr eller en rolig stund med tegning, pusling, perlearbeid eller lignende gjør avskjed med foreldre lettere og barnet får «våkne» før det trer inn i aktiv lek med en eller flere andre.

Samlingsstund

MÅL	METODE
-Felles opplevelse for barn og personal på avdelingen. -Har faste rammer med klar start og slutt -Skape en "vi" følelse på avdelingen. -Lytt til og samtale med andre. -Barna får være delaktig, komme med innspill på innhold -Gi språkstimulering -Øve på å ta imot felles beskjeder. -Utvikle evne til å uttrykke sine følelser og erfaringer med andre.	-Oppmuntre barna til å fortelle og ta initiativet til samtaler. -Hjelpe barna med å lytte til andre. -skape magiske samlingsstunder
Avdelingene har samlingsstund de fleste dagene, enten i lavvoen, ute eller i barnehagen. Her er det faste rutiner som sang, rim, regler, eventyr, tema, gruppdeling o.l. Her klareres planene for dagen. Barnehagen skal fremme danning og bidra til at barna utvikler positiv selvforståelse og fremme samhold og solidaritet. Barnehagen skal synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring. (RP s 21)	

Gruppedeling/prosjektarbeid

MÅL	METODE
-Gi barna et organisert tilbud i mindre grupper. -Etablere en nær voksenrelasjon for barna, samt gi rom for vennskap barna imellom -Fremme trygghet slik at barnet kan undre, forske, øve, være kreativ og skapende. -Læring gjennom lek -fremme vennskap og fellesskap	-Dele avdelingen opp i mindre grupper. -Bruke barnehagen og naturens mangfold.
Avdelingene deler opp barnegruppen i mindre grupper deler av dagen både på barnehagen og på tur. Hver voksen vil da ha ansvaret for en aktivitet, lek eller lignende sammen med 4 til 6 barn.	

Bad og stell

MÅL	METODE
-Barnet skal lære seg praktiske ferdigheter i forholdt til egen hygiene, i henhold til bhg hygienerutiner -Barna skal lære å hjelpe hverandre og å vente på tur. -barna skal føle mestring -bad og stell forgår i mindre grupper	- Personalet oppmuntrer barna til selvstendighet ut fra forventede ferdigheter. -Personalet skal tilrettelegge for potte og toalett trening -Personalet organiserer barnegruppen slik at det ikke blir for mange barn på badet samtidig. -personalet følger bhg hygienerutiner med hansker på under stell, underlag under bad
Vi ønsker at barna gjennom våre rutiner skal vaske hendene før og etter måltider, ved toalettbesøk, samt etter utelek.	

Lek/Friklek

MÅL	METODE
-Gi barna tid og plass til lek. -Fremme barnas kreativitet, fantasi og oppfinnsomhet. -Utvikle barnas sosiale ferdigheter, samt fremme deres sosiale kompetanse. -Sørge for at alle barna har noen å være med/ leke med. -Utvikle barnas språk, språkforståelse og motorikk	-Sette av perioder på dagen hvor barn kan leke uten å bli avbrutt av rutinesituasjoner. -Tilrettelegge for inspirerende lekemiljø ved å ha lekemateriell og utstyr som kan støtte opp om leken. -Voksne deltar i leken på barnas premisser
Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Leken skal være arena for barns utvikling, læring, sosial og språklig samhandling. (RP s.20) Barnehagen skal vi rom for barnas lek og utfoldelse både i inne og ute miljøet	

Måltidet

MÅL	METODE
-Gi barna og personalet matglede. -Spise næringsrik og variert kost. -Personalet oppmuntrer barna til selvstendighet ut fra alder og modenhet. -Gi barna medansvar for måltidet. -Lære å vente på tur, hjelpe hverandre og lære bordskikk. -Lære om hva vi spiser og hvor maten kommer fra. -Oppmuntre til å tørre å smake på maten -Forebygge matsvinn	-Dekke pent på bord. -Sørge for rene bord, god hygiene. -La barna delta i matlagings situasjoner, samt være med å dekke bord og rydde opp etter måltidet. -Personalet sitter ved bordet og deltar i måltidet. -Personalet oppmuntrer barna til å hjelpe hverandre. -Personalet samtaler med ungene og utvider barnas begrepsforråd.
Under måltidet sitter personalet sammen med barna rundt bordet. Barna får så langt de klarer smøre maten sin selv, mens personalet hjelper til og oppmuntrer til egen aktivitet. Barna har, på omgang, ansvar med å dekke bordet, dele ut matbokser og lage til maten. Barna skal sitte rolig og spise mens vi småprater rundt bordet.	

Sove/hvilestund

MÅL	METODE
- Tilby barna å ha en rolig stund i barnehagehverdagen. -Barna skal få en god opplevelse enten det lytter, mediterer eller drømmer.	- Legge til rette for at barna får en rolig stund enten på madrasser eller i seng/ vogn. - Dele gruppen der det er nødvendig etter alder, modenhet. - Høytlesning, lytting til musikk og historier, samt eventyrtelling kan være et tilbud.
Etter lunsjmåltidet har vi en rolig stund på barnehagen. Noen sover, mens de andre hviler. Alle barna skal få tid og rom til å hvile en gang i løpet av dagen.	

Utelek

MÅL	METODE
-Bli glad i å være ute i alle slags vær. -Få oppleve naturen til forskjelling årstider og med ulike typer vær. -Utvikle grovmotoriske ferdigheter som løpe, klatre, krype og lignende -Utforske naturen både innenfor og utenfor gjerdet. -Legge til rette for ulike typer lek, slik som lek med sand, snø, vann, ball o.l. samt oppmuntre til skilek og at barna får klatre i trær og taukonstruksjoner.	-Personalet er viktige rollemodeller. -Personalet deltar i leken på barnas premiser, og bidrar med nye lekeformer slik at barna prøver nye utfordringer innenfor og utenfor barnehagen. -Personalet skal være aktiv tilstedeværende og tilgjengelig for barna.
Vi ser det som viktig at barna er ute hver dag. Utetiden veksler mellom formiddag og ettermiddag. Uteleken gir muligheter til utforskning av miljøet og mulighet til grovmotorisk utfoldelse, samt at den stimulerer til frilek. Utelekeklassen oppe i barnehagen er liten, og innbyr ikke til de store naturopplevelsene. Her legger vi vekt på at avdelingene bruke skogen og fjæra nedenfor barnehagen aktivt. Avdelingene har hver sine turdager, en og to dager i uken. På turdagene spiser og sover/hviler vi i lavvoene. Fjæragruppene som til daglig har opphold i fjæra og lavvoene vil i løpet av uken også oppmuntre til tur i nærområdet og skogen. Vi vektlegger progresjon gjennom barnehageårene, og 1 års gruppen har ikke fast turdag til fjæraområdet vårt. For de gir uteområdet rundt barnehagen nok utfordringer.	

Turer

MÅL	METODE
-Dra på tur. -Glede seg til en opplevelse - skape forventninger. -Arbeide med tema også på turdagene. -Øke barnas selvstendighet. -Tilpasse turen til alle i gruppen -Dra på tur sammen med avdelingen	-Vi drar til lavvoene våre hver uke. -Alle skal ha egen sekk med drikkeflaske, skifteklær, sitteunderlag og evt matpakke -Dele avdelingen opp i mindre grupper, der vi arbeider med månens tema. -Bruke barnehagens utstyr, slik som pulk, bærbar lavvo og lignende. Alt etter årstid

Tur og uteliv er viktig for oss i barnehagen. Dette gjelder for alle avdelingene. Barna skal ha progresjon i friluftstilbudet hos oss. Det første året er uteområdet nok for barna, evt tas det små turer i vårt nærområde. 2 og 3 åringene disponerer base i fjærområdet 1-2 dager i uka. Det kan være i lavvo eller i fjærahuset. 4-5 års gruppene har fast tilhold i fjæra og lavvoene der. I tillegg benyttes nærmiljøet og det som Kvaløysletta har å by på av natur og kultur. Vi prioriterer å dra ut på tur uansett vær, men tilpasser lengden på turen etter vær, vind og årstider.

Avskjed

MÅL	METODE
-Personalet skal gi foreldrene informasjon om hvordan dagen til barnet har vært. -Foreldrene hjelper barnet og tar seg tid til avskjed med barnehagen. -Personalet bistår foreldrene når barnet ikke ønsker å dra hjem. -Personalet og foreldrene utveksler ikke negative erfaringer over hodet på barnet.	-Personalet skal være oppmerksomme og tilstede når foreldrene henter barnet, enten man er inne eller ute. -Personalet skal ta kontakt med foreldrene og informere om hvordan dagen til barnet har vært. -Foreldrene skal ta kontakt med personalet dersom personalet ikke er oppmerksom på at de er kommet i barnehagen. -Personalet og foreldrene ber om en samtale i skjermede omgivelser dersom man ønsker å ta opp spesielle hendelser.
Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeid og god dialog med foreldrene. Personalet skal møte foreldrene når de henter sitt barn, og samtale litt om hvordan dagen har vært, og hva barnet har opplevd og erfart. Kontakten med foreldre er viktig, også for at vi skal kunne registrere det i vår protokoll/ kidplan.	

Kontaktinformasjon

Styrer/Daglig leder

Heidi Buvang

Telefon adm.: 960 09 899

Mobil: 918 69 600

heidi@tusseladden.com

Assisterende styrer:

Mona Kristiansen

Telefon adm.: 960 09899

mona@tusseladden.com

Pedagogiske ledere:**Kjølen:**

Marte Løvland Rygh

Mobil: 975 77124

marte@tusseladden.com

Hollenderen:

Tina Kvilaas

Mobil: 975 77123

tina@tusseladden.com

Nordtind

Ingvild Kristiansen

Mobil: 975 77122

ingvild@tusseladden.com

Sørtind:

Lena Moeng Johansen

Mobil: 975 77125

lena_m@tusseladden.com

Rautind:

Hege Lyngmo

Mobil: 975 77121

hege@tusseladden.com

Kildehenvisninger:

1. Barnehageloven (2020).Oslo: Pedlex

2. Kunnskapsdepartementet. (2017).

Rammeplanen for barnehagen. Oslo: Pedlex

TUSSELADDEN
FRILUFTSBARNEHAGE

